

У Коломії завершили назовні капітальний ремонт Музею Писанки. Багато роботи в середині. Дякуємо за пожертви! Museum "Pysanka" restored from the outside. Much work needs to be done inside. Thank you for all your donations!

SAINT NICHOLAS
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH

УКРАЇНЬКА КАТОЛИЦЬКА
ЦЕРКВА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

№
4
5
NOVEMBER
2020

№
45
ПІД ОПІКОЮ
ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ
МАРІЇ ОДІГІТРІЇ
UNDER THE
PROTECTION OF
MOTHER OF GOD

CHURCH BULLETIN
November 8 – 2020 – 8 листопада
ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

Saint Michael Archangel – Святий Михаїл Архангел

Saint Josaphat the Martyr – Святий Священомученик Йосафат

CHURCH BULLETIN

November 8 – 2020 – 8 листопада

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

LITURGICAL SCHEDULE

St. Nicholas Ukr. Cath. Church
Церква Святого Миколая
(Під Опікою П.Д.М.)
ПОР'ЯДОК СВ. ЛІТУРГІЙ

4:30 PM +Dolores Baranyukj (Mary Ann DuBois)

STREAMING at 4:30 PM in English ~

November 8 листопада: 23 S. aft. Pentecost
St. Michael the Archangel – Св. Арх. Михаїла

Monday, November 9 листопада, Понеділок
9:00 AM +Василь і Катерина Мельник (Анна Мельник)

Tuesday, November 10 листопада, Вівторок
9:00 AM +Софія Пітолай – 40 д. і панахида

Wednesday, November 11 листопада, Середа
9:00 AM +Mary A. Petryshyn (Mary & Melissa Obermiller)

St. Josaphat – Св. Йосафат

Thursday, November 12 листопада, Четвер

9:30 AM +Paul & Helen Nowadly (Elaine)

Friday, November 13 листопада, П'ятниця
9:00 AM +В наміренні усіх потерпілих і померлих
від вірусу (Анна Поліщук) – For the intention
of all suffering and dying from Covid 19

Saturday, November 14 листопада, Субота
9:00 AM +Mykola, Julia & Sonia Semanyszyn
(Wisniewski & Kinsella Families)

4:30 PM For Parishioners – За парохіян

STREAMING at 4:30 PM in English ~

November 15 листопада: 24 S. aft. Pentecost

STREAMING 10:00 – Ukr. (some English)
+John & Mary Colomon (Alle & Nadine Burkholder)

Eternal Light Burns
for all deceased pastors
of our church

Вічне Світло в честь П. Д. Марії
Горить За +Оксану Бережницьку
Eternal light honoring Mother of God
burns for +Oksana Bereznyukj (a Friend)

8 Листопада: 22 Неділя по Зісланні Св. Духа

10:00 р. +Омелян Була і +Євген Луковський
Св. Великомученик Димитрій (родина)

По Українськи ~ **STREAMING**

15 Листопада: 23 Неділя по Зісланні Св. Духа

10:00 р. +John & Mary Colomon - Іван і Марія
Коломон (Allen & Nadine Burkholder)

По Українськи ~ **STREAMING**

→ МОЖНА ВЕРТАТИСЯ ДО ЦЕРКВИ!

Thank You and God bless You
For sending your church envelopes!
→ Дякуємо за конверти!!! ←

Christina H. Arthurs, Attorney
716.853.5100 or carthurs@lippes.com
Estate Planning & Probate | Real Estate
Immigration | Corporate

Albany | Buffalo | Florida | New York | Toronto Area | Washington, D.C.
lippes.com

Attorney Advertising.
Prior results do not guarantee a similar outcome.

KARYCZAK'S

AUTOMOTIVE

995 ABBOTT ROAD • BUFFALO, NEW YORK 14220

COMPLETE AUTO REPAIRS / N.Y.S. INSPECTION •
FOREIGN & DOMESTIC CARS •
TRANSMISSION ADJUSTMENTS & REPAIRS •
WHEEL ALIGNMENTS & TIRES •
BATTERIES / AIR CONDITIONING & ACCESSORIES •
MUFFLER & EXHAUST SYSTEMS •

TOWING SERVICE - ALL WORK GUARANTEED

822-1574 825-7428 827-8895

Proud to Support
St. Nicholas Ukrainian Catholic Church

Buszka Funeral Home
Director Peter D. Stachowski

2005 Clinton Street at S. Ogden, Buffalo New York 14206
(716) 825-7777 www.buszkafuneralhome.com

Сердечна подяка усім спонзорам!

Real Estate Services

Ask me about
the 100% Money
Back Guarantee!

JENNY PFEIFFER-NOWADLY
Licensed Associate Real Estate Broker

4909 Transit Road • Depew, NY 14043

Cell: 716.523.6693

Office: 716.656.8999 • Fax: 716.825.4911

jennypfeiffer@howardhanna.com

HowardHanna.com

PHONE 893-1025

Fusani &
Kuhn's Monuments, Inc.

2398 GENESEE ST.
BUFFALO, N.Y. 14225

ASK FOR TOM

Wilhelmina E. Klimeczko
Janine R. Klimeczko
Michael A. Klimeczko
Licensed Directors

Pietszak

FUNERAL HOME

Orlowski-Pietszak Funeral Home

www.Pietszak.com 897-2400

Continuing a Tradition of
thoughtful Personalized Service

806 Clinton St. Buffalo 2400 William St.
Cheektowaga

Thanks are extended to all Sponsors!

MARY KAY

The Best Times to Reach Me

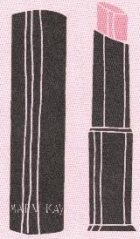
Call me any time!
I look forward to
hearing from you.

Ulana Scheidle
Independent Beauty Consultant

3498 Stevenson Court
Wheatfield NY 14120
(716) 628-7882

uscheidle@verizon.net
www.marykay.com/uscheidle

MARY KAY

EURO DELI AND GIFTS

www.eurodelisausage.com

LUNCHES &
SANDWICHES
SERVED DAILY

For All of Your Old World Favorite Products, Just
Around The Corner. Stop In & Take a Look.

Many Varieties of:

Bologna • Salami • Fresh Polish Sausage • Head Cheese • Garlic Sausage • Smoked Fish
European Beer • Kefir/Butter • Condiments • Pierogi (Homemade) - Many Varieties
Smoked Sausages • Bacon (Bozek) • Canadian Bacon • Blood Kishka (Homemade)
Polish Hams • Caviar • Kvas Drink • Cheese • European Chocolates • Pickles/Tomatoes

4166 Union Rd., 2321 Millersport Hwy.
Cheektowaga, NY (In Airport Plaza) Amherst (Getzville Plaza)
630-0130 688-1495

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Become a member of Ukrainian FCU and save money with lower rates on loans, make money with higher interest on your savings, and save time with our convenient online services!

PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES
SAVINGS & CHECKING ACCOUNTS | SHARE
CERTIFICATES | MONEY MARKET | IRA | LOANS |
MORTGAGES | VISA CREDIT & DEBIT CARDS |
MONEYGRAM | INTERNATIONAL AND DOMESTIC WIRE
TRANSFERS | ONLINE SERVICES |
|NOTARY PUBLIC | TRANSLATIONS |SCHOLARSHIPS|
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ
ОЩАДНІ ТА ЧЕКОВІ РАХУНКИ | СЕРТИФІКАТИ | М.М |
ПЕНСІЙНІ РАХУНКИ | ПОЗИКИ | КРЕДИТИ НА
НЕРУХОМІСТЬ | ПЛАТІЖНІ КАРТКИ VISA | MONEYGRAM |
ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ | ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ
|ПОСЛУГИ НОТАРІУСА| ПЕРЕКЛАДИ|СТИПЕНДІЇ|

Buffalo Branch

Ukrainian Home Dnipro
562 Genesee Street
Buffalo NY 14204
(716) 847-6655
www.ukrainianfcu.org

Business Hours

Closed Wednesdays,
Зачинені по середах
Mon., Tuesday, Thursday
| 9:30 am - 5 pm |
Пон., вівторок, четвер
Friday / П'ятниця
| 9:30 am - 7 pm |
Saturday / Субота
| 9 am - 1 pm |

Amherst Branch

Ellicott Creek Plaza
2882 Niagara Falls Blvd
Amherst NY 14228
(716) 799-8385
www.ukrainianfcu.org

Business Hours

Closed Mondays,
Зачинені по понеділках
Tuesday - Thursday
| 9:30 am - 5 pm |
3 вівторка по четвер
Friday / П'ятниця
| 9:30 am - 6 pm |
Saturday / Субота
| 9 am - 1 pm |

Membership subject to eligibility.
Federally insured by NCUA.

DNIPRO ДНІПРО

Ukrainian Cultural Center

562 Genesee St. Buffalo, NY 14204 856-4476

Kitchen will be open again
on Friday's 4:30 pm to 8:30 pm.

Call ahead for take out: Sandee 400-3905.

Please wear your masks as entering the building – Follow us on Dnipro's Facebook page.

Many Happy Years!
Birthday wishes to the following
parishioners who celebrate a birthday
in November

Brigitte Simmons 7
Alyssa Puhacz 7
Nancy Weigand 9
Ostap Tkalic 11
William Uliak 12
Natalie Pryshlak 12
Irene Murray 13
Anna Malaniak 15
Elizabeth Curtis 16
Victoria Tryniak 17
Elaine Nowadly 18
Ihor Gill 18
Tatiana Paslawsky 23
Christina Stasiuk 23
Taras Nazarevych 26
Christina Welsh 28
Jason Berghold 28

And our Children

Taylor Jordan Fechter 4
Arianna Tschip 7
Tatyana Sofia Marusiak 15

На Многая і Благая Літа!

Help rebuild "Pysanka" Museum Про віднову Музею «Писанка»

L.U.C – Let Us Care

League of Ukrainian Catholics is coordinating Financial help for the Museum of Pysanka in the city of Kolomyja, Ukraine. The museum possesses a collection of over 12,000 pysanky. The Museum is in desperate need of repair. We are seeking your financial help. L.U.C. informed us that they collected about 2,000 dol. If someone did not have chance to donate, and wanted to do so, please do it this week. Checks could be written to "LUC Niagara Frontier" with the footnote "for Pysanka Museum".

Thank you for your generosity!

Музей «Писанка» в Коломиї це найбільший музей писанок у світі і налічує понад 12 тисяч експонатів з різних країн і з різних часів. Цей музей потребує тепер коштовного ремонту, який уже почався. Для збору коштів створено спеціальний Благодійний Фонд.

Ліга Українців Католиків

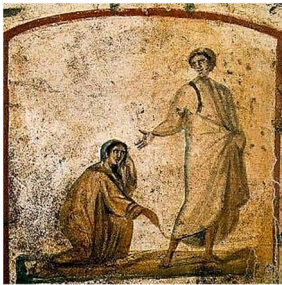
координує цією збіркою. Усі наші пожертви, вкладені нами у культурно-мистецьку спадщину, щоразу більше утверджує нас як Націю, гідну місця у колі культурних народів світу! Дотепер зібрано коло 2 тисячі доларів. Якщо хтось не мав нагоди зложити свою пожертву на цю ціль, а мав намір це зробити, є ще можливість до кінця цього тижня. Чеки можна виписувати на LUC Niagara Frontier з допискою для Музею писанок.

Сердечна подяка усім за вашу щедрість.

PROFESSIONAL COLLISION SERVICES & MORE
RED STAR
Nick Hurmak
OWNER
(716) 316-2540
Alexander Arutunian
MANAGER
(716) 578-8185
112 DELAWARE STREET
TONAWANDA, NY 14150
FAX: (716) 260-1254
www.redstarautomotive.com

The woman with the 12 year hemorrhage and the 12 years old girl, Jairus daughter.

The Gospel lesson of Luke 8: 41-56 starts off with the leader of the synagogue, Jairus by name, begging Jesus to come to his house and heal his 12-year-old daughter. Frequently in other Gospel lessons, the synagogue leaders are among Christ's most vocal critics. And their great complaint is that the disciples and Jesus do not adhere to every minute tenet of the Torah. Despite the criticisms of Christ by the synagogue leaders, here is one such leader following Christ and openly seeking His help and mercy. What brought him close to the Lord? His daughter's illness. It's like us many times, we come to be closer to God because of our needs and or the needs of others.

Next in the Gospel lesson a woman, deemed unclean by Torah and synagogue leaders, secretly approaches Christ to touch the hem of His garment. She represents yet another group of people following Christ. She is not seeking to become a disciple. She is not looking for the true doctrine, nor is she even concerned about following the Torah. She is in need of God's mercy and violates Torah in order to obtain it. Her deed and intention do not remain hidden. Jesus exposes what she has done. Now everyone in the crowd is aware that this woman, unclean by synagogue standards, is in the crowd, touching everyone. And Jesus does not rebuke her, but in fact blesses her! All she wanted was to touch the hem of His garment. This is what many want from Christ, and our parishes should be open to them. They are not seeking membership in the parish, they are not seeking leadership in the Church, not promising to become obedient to all religious rules and regulations. But, they are also following Christ and seeking something from Him. Jesus does not send them empty away (see Luke 1:53).

Now in the Gospel lesson, the synagogue leader faces a further dilemma. He has invited Jesus to come into his house. Jesus not only was touched by an unclean woman, but also rewarded her disobedience to Torah and synagogue by healing her. Jesus does not even first demand that she promises to fulfill Torah. He simply grants her mercy and even wants the crowd to know what both she and He did! So, does the leader really want this Jesus to come into his home and defile it with His own uncleanness? Jairus is even given a way out in the Gospel lesson. At the very moment that Jesus is speaking a blessing on this unclean woman, someone comes and tells Jairus that his daughter has already died, so no need for Jesus to come to his house. Jairus is given a polite way out – he can tell Jesus legitimately that Jesus shouldn't bother to come to his house. Thus Jairus can show that he keeps Torah and not let his house be defiled by Jesus. Jairus, however, does not lose any time and brings Jesus into his home. Jesus raises Jairus' daughter from the dead. Then, quite strangely, tells Jairus and his wife not to tell anyone what had happened. But a crowd at Jairus's house already knew what had happened. They had laughed at Jesus when he said the girl was sleeping. That crowd already knew she was dead. They would have then seen her alive, and the parents, if they followed Jesus' command would not tell the people what had happened. Maybe this was Christ's mercy, for now Jairus would be spared having to admit that he sought out Jesus and then invited the unclean Jesus into his house to heal his daughter. Jairus could continue publicly to keep Torah, but in his heart he would know something greater than Torah had entered his life.

(From the bulletin of Fr. Robert Moreno)

Jesus does not send them empty away (see Luke 1:53).

(From the bulletin of Fr. Robert Moreno)

(From the bulletin of Fr. Robert Moreno)

- Our CHURCH KITCHEN is CLOSED Until farther notice.
- Thank you for your help and patronage!
- Thanks are extended to all volunteers!
- Coffee Hour - Usually Every Sunday after Liturgy in Church Hall. NOW CLOSED!

Until we meet God willing ...

HAVE A BLESSED DAY!!!

TOP'S GIFT CARDS:

Please help us raise money for our Church by purchasing

Top's Gift Cards from us. If you buy in Tops anyway, why not help. You do not lose or gain anything by doing this, but our Church will benefit greatly. We receive back 5% of your spending. To take advantage of this program, call the rectory. Thank you and God Bless!

Please note: You can purchase gasoline with this card at Tops Gasoline Station.

У нас успішно продаються Карточки з крамниці "Топс". Купуючи їх ви помагаєте церкві. Для Вас не робить різниці чи ви платили грішми чи карточкою, але церква дістане від „Топс” 5%. На \$1,000 церква одержить \$50. Що б закупити слід звертатися до канцелярії. Дякуємо!

Також пригадуємо, що цією карточкою можна купувати бензину.

CHURCH BULLETIN is published weekly. Deadline for information is Friday Evening. ЦЕРК. ВІСНИК видається тижнево. Інформації подавати до четверга вечора.

SAINT NICHOLAS
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
УКРАЇНЬСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
СВЯТОГО МИКОЛАЯ
(ПІД ОПІКОЮ ПРЕЧИСТОЇ
ДІВИ МАРІЇ ОДІГІТРИЇ)

Par. E-Mail: - stnbuffalo@gmail.com
Web Page: - <http://www.stnbuffalo.com>
Dioc. Web: - <http://www.stamforddio.org>

308 Fillmore Avenue, Buffalo, N. Y. 14206

Rectory: (716) 852-7566

Fax: 855-1319

Kitchen: 852-1908

Confession: Before Liturgies
Сповідь: Перед Св. Літургіями
Baptism: By appointment
Хрещення: За домовленням *
Marriage: Contact 6 months in advance
Вінчання: Голоситися 6 місяців скорше

Religion classes – Релігійна Програма
Closed under farther notice

Ministry to the sick – Опіка над хворима
Family members should call the Rectory
Родина повинна повідомити священика
IN EMERGENCY CALL ANY TIME

В разі потреби завжди можна закликати

V. Rev. Marijan Procyk, pastor

Please call if you are hospitalized, homebound and need a priest.

Просимо закликати якщо ви у лічниці, або приковані до ліжка!

"Today Ukraine needs a common vision of itself and its future", the Head of the UGCC

One of the great shortcomings of Ukrainian society today is that we have a narrow consciousness and no sense of common good that would consolidate everyone.

This opinion was expressed by the Head of the Ukrainian Greek Catholic Church His Beatitude Sviatoslav in the radio program "Zhadan Speaks" of "Radio NV".

"The Church always teaches to seek the truth, and when you find it, to defend it, to follow it. Today, Ukraine needs a single common vision of itself and its future, which would be shared by all," said the spiritual leader of Ukrainians.

The Primate noted that society is always based on the awareness of the common good. "In particular, the Christian community," he said, "educates a person to feel the common good, not the good of a lobby group, not the interests of a particular political party."

That common good, His Beatitude Sviatoslav assures, is precisely the fruit of the experience of the community. That is why the Church encourages her laity to take part in both social and political life. And then look for such good, which is convenient for everyone, not just for a narrow group.

"At the same time," he added, "the Church cannot become a 'church of a party.' The church must be a mother to all. There may be leftists, rightists and centrists in the church community, but everyone should feel that the Church is their mother and teacher."

The Head of the UGCC in a conversation with Serhiy Zhadan: You can communicate online, but it's hard to love someone online

Loneliness is one of the types of poverty in the contemporary world. This opinion was expressed by Father and Head of the Ukrainian Greek Catholic Church

His Beatitude Sviatoslav in the radio program "Zhadan Speaks" on Radio NV.

The Head of the UGCC noted that people have not fully appreciated modern ways of communication, or, to be more precise, have not yet mastered them.

"We, as a church-religious community, are trying to understand more and more how we can use modern media now, during the pandemic, when we can not gather people. But we also feel that there is a certain limit. Let's say we can communicate online, but, for instance, the upbringing of children or expressing love online is difficult. There always remains a need for human relations," said His Beatitude Sviatoslav.

Human relationships are much broader than online opportunities. It is possible to be in contact with the whole world, have thousands of followers, but not have deep human relations, which is a great human need," believes the Head of the Church.

The Head of the UGCC expressed deep condolences and full solidarity with the people of Vienna over the terrorist attacks

His Beatitude Sviatoslav, Father and Head of the UGCC, sent letters of condolence and assurance of prayer to His Eminence Christoph Cardinal Schönborn, Archbishop of Vienna, and His Eminence Franz Lackner, Archbishop of Salzburg and President of the Austrian Bishops.

On behalf of the Synod of Bishops of the Ukrainian Greek Catholic Church, please allow me to express our deepest condolences and full solidarity with the people of Vienna. Our whole Church is praying with deep concern for the victims and their families, as well as for the security forces involved," said the Head of the UGCC, addressing the Catholic hierarchs of Austria.

Source: The UGCC Department for Information

PHILIP'S FAST (PYLYPIVKA) PASTORAL OF THE UKRAINIAN CATHOLIC HIERARCHY OF THE U.S.A.

PHILIP'S FAST (PYLYPIVKA) PASTORAL OF THE UKRAINIAN CATHOLIC HIERARCHY OF THE U.S.A. TO OUR CLERGY, HIEROMONKS AND BROTHERS, RELIGIOUS SISTERS, SEMINARIANS AND BELOVED FAITHFUL, Glory to Jesus Christ!

St. Philip's Fast or Pylypivka is about to start. It is a joyful 40-day fast, which begins on November 15, the day after the feast of the apostle St. Philip, and lasts until December 24, Christmas Eve. This fast is meant to prepare us spiritually for the great and solemn holyday – the Nativity of Our Lord Jesus Christ. This is the time given to us to deepen our understanding and awareness of God's mystery – the Incarnation of the Son of God and the coming of the Messiah, the King of Peace, Emmanuel and the Light of the world. It is time for us to find and rediscover true joy of the Nativity of Our Lord through prayer, meditation, and acts of charity, not like it is in the artificial atmosphere of Christmas parties, buying and exchanging gifts and enjoying specially prepared holiday delicacies.

We may think that the coming of Christ is a completed event and a historical fact of the past, and the anticipation of His coming is only symbolic for us. It is not! Christ always comes to us. He is constantly born spiritually in the heart of every person who believes and expects Him. He comes to us in prayer and the Holy Mysteries, especially in Holy Confession and Communion. Today He comes to be with us and among us.

This year, St. Philip's Fast and the understanding of the coming of Christ and His presence among us takes on a special meaning and significance for us. In the midst of the relentless COVID-19 pandemic, the suffering of many from this deadly illness, often resulting in the sad and tragic loss of family members and friends, political discord and instability, riots, wars and human rights abuses around the world, we are thirsty for a deep awareness and conviction that Christ the Lord is truly present among us and that His grace is life-giving and necessary.

St. Philip's Fast recalls for us the Old Testament and the world, which froze in anticipation of the coming of Christ, the Light of the world. We will hear readings from the books of the ancient prophets Nahum, Habakkuk, Daniel, and Isaiah, who prophesied of His coming eight centuries before He was born. They wrote that the Messiah was to be born in Bethlehem, about the escape of the Holy Family to Egypt and the return to Nazareth,

about His healing of the sick, about His rejection by the chosen people, about His betrayal and taking thirty silver pieces by one of the apostles, about His crucifixion among robbers, about His side being pierced, about His Resurrection and Ascension to Heaven. Later, the holy evangelists, while writing the Gospels inspired by the Holy Spirit, will include these prophecies to show us that Jesus Christ is the Messiah that everyone expected and that He is truly the Son of God.

The story of salvation does not end with the coming of Christ over 2,000 years ago, but it continues to this very day. We are all awaiting His second coming, which He Himself prophesied, and it will be very different from the first. When Christ comes a second time, everyone will recognize Him. During His first coming, He was not loved but was rejected. When He comes a second time, all the tribes will acknowledge Him as Lord. During His second coming, He will also be accompanied by the angels. During His first coming, He entered the world as a helpless baby in the manger. When He comes a second time, He will come as the King of kings and Lord of lords. That is why the expectation of the coming of Christ is not and cannot be symbolic but is a completely genuine event – He will come a second time.

During the Christmas fast, let us prepare spiritually for His coming. Create a prayer corner in your home and display an icon of the Nativity of Christ, meditating daily on the mystery of the coming of the Messiah. Let us receive the Mysteries of Holy Confession and Holy Communion during these days, especially if we did not have the opportunity to do so during Great Lent. Let us abstain from meat on Fridays, overeating and excessive use of the Internet. Let us be generous with our time and talents and serve the poor and disadvantaged as much as we can. Let us reconcile with those whom we have offended and those who have offended us. Let us always be aware that Jesus Christ will come a second time as our Lord and Judge, though "of that day and hour no one knows." (Matt. 24:36).

May you and your family be blessed by Our Savior and Lord Jesus Christ, whose joyful Nativity in the manger of Bethlehem we patiently await!

+Borys Gudziak

Archbishop of Philadelphia for Ukrainians
Metropolitan of Ukrainian Catholics in the United States
and

+Paul Chomnycky, OSBM, +Benedict Aleksyichuk,
+ Bohdan J. Danylo, +Andriy Rabyi (author)

(November 2020)

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ІЄРАРХІВ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ США

НА ПИЛИПІВКУ ВСЕЧЕСНІШОМУ ДУХОВЕНСТВУ, ПРЕ-
ПОДОБНОМУ МОНАШЕСТВУ, СЕМІНАРИСТАМ, НА-
ШИМ ДОРОГИМ ВІРНИМ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ
ЦЕРКВИ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ,

Слава Ісусу Христу!

Вже надходить Пилипівка, радісний 40-денний піст, який розпочинається 15 листопада, день після почитання св. Апостола Пилипа, та триватиме до 24 грудня, Навечір'я Різдва Христового. Цей час є уділений нам для духовного приготування до величавого празника – Різдва Господа нашого Ісуса Христа. Цей час даний нам для глибокого усвідомлення Божої тайни – воплощення Божого Сина та приходу Месії, Царя Миру, Еммануїла та Світла світу. Це час віднайти у цьому правдиву радість через молитву, розважання та діла милосердя, а не у штучній атмосфері радості Різдвяних вечірок, купівлі та обміну подарунків і наготованих смаколиків на столі.

Ми можемо думати, що прихід Христа є звершеною подією, історичним фактом минулого, а очікування Його приходу має для нас радше символічне значення. Це не так! Христос завжди приходить до нас. Він постійно народжується духовно у серці кожної особи, яка вірує та очікує Його. Він приходить до нас у молитві та Святих Тайнах, особливо у Святій Сповіді та Причасті. Він приходить, щоби бути з нами і між нами.

Саме у час посту розуміння факту приходу Христа і Його присутності серед нас набирає особливого значення для нас цього року. Серед неспинної пандемії, перенесення захворювання вірусом, пережиття втрати рідних та знайомих, політичних незгод та нестабільності, заворушень, війн та порушень прав людини у різних кутках світу, ми є спрагли глибокого усвідомлення і переконання у тому, що Христос Господь насправді є присутній серед нас, а Його ласка є життєдайною та необхідною.

Пилипівка символізує Старий Завіт та світ, який зазвер в очікуванні приходу Христа та Світла світу. Ми почуємо читання з книг стародавніх пророків Наума, Авакума, Даниїла та Ісаї, які пророкували про Його прихід вісім століть перед тим, як Він народився. Вони згадували, що Месія народиться у Вифлєємі, про втечу Пресвятої Родини до Єгипту та її повернення до Назарету, про зцілення недужих, про відкинення Його вибраним народом, про зраду та продаж Його одним з апостолів за тридцять сребняків, про розп'яття між розбійниками, про проколений списом бік, про Його

Воскресіння та вознесення на небо. Пізніше, свята Євангелісти, пишучи Євангелія під надхненням Святого Духа, додадуть ці пророцтва, щоби показати нам, що Ісус Христос є тим Месією, якого усі очікували, і є насправду Сином Божим.

Історія спасіння не закінчується з приходом Христа 2000 років тому, а продовжується до сьогодні. Ми всі є в очікуванні Його другого приходу, про який Він сам пророкував, і буде дуже різнитися від першого. Коли Христос прийде удруге, усі Його впізнають. Бо коли Він прийшов вперше, Його не злюбили та відкинули. Коли Він прийде вдруге, всі племена визнають Його Господом. Бо коли Він прийшов вперше, то тільки дванадцять апостолів пішли за Ним. Коли Він прийде вдруге, придуть з Ним численні ангели. Бо коли Він прийшов вперше, Він був безпомічним немовлятком у яслах. Коли Він прийде вдруге, Він буде Царем над царями та Паном над панами. Ось чому очікування приходу Христа не є і не може бути символічним, а цілком правдивою подією – Він прийде вдруге.

Увпродовж Різдвяного посту зробимо наші приготування до Різдва головно духовними. Створіть молитовний куток у своїй хаті та виставте ікону Різдва Христового, розважуючи денно над тайною приходу Месії. Приступімо до святої Сповіді та святого Причастя у ці дні, особливо якщо не зробили цього під час Великого Посту. Стримуймося від м'яса у п'ятницю, переїдання та надмірного користування Інтернетом. Будьмо щедрими з своїм часом і талантами та послужімо бідним і знедоленим чим можемо. Помирімся з тими кого образили. Будьмо завжди свідомі, що Ісус Христос прийде вдруге як наш Господь і Суддя, а «про цей день і годину ніхто не знає» (Мт. 24:36).

Нехай благословить Вас Господь Ісус Христос, Різдво Якого у вертепі Вифлєємському ми радісно чекаємо!

+Борис Гудзяк

Митрополит Української Католицької Церкви у США

Архієпископ Філадельфійський для Українців

+Преосвященний Павло Хомницький, ЧСВВ

Єпископ Стенфордської єпархії

+Преосвященний Венедикт Алексійчук

Єпископ Чиказької єпархії святого Миколая

+Преосвященний Богдан Данило

Єпископ Пармської єпархії святого Йосафата

+Преосвященний Андрій Рабій (автор)

Єпископ-Помічник Філадельфійський

(Листопад 2020)

Українці почали частіше ходити до церкви, а молитися менше

Дослідження цінностей мешканців України показало цікаві закономірності зміни настроїв українців за останнє десятиліття. Попри війну та економічну кризу, люди в Україні подекуди почуваються заможнішими, ніж в 2011 році. Й навіть відчувають себе трохи безпечніше.

Такі дані показало Світове дослідження цінностей, яке провели компанії Info Sapiens та центр "Соціальний моніторинг" за підтримки українського культурного фонду й європейських партнерів, інформує BBC.

Світове дослідження цінностей є довгостроковим проєктом, яке започаткували в 1981 році у Мічиганському Університеті.

Дослідження охоплює 120 країн. Україна до нього долучилась в 1999 році.

Шоста хвиля дослідження в Україні проводилась у грудні 2011 року, а сьома - в липні-серпні 2020 року.

За цей час Україна втратила значну частину території та 6,5 млн населення, що, як вказують соціологи, також могло вплинути на результат.

Соціологи опитали 1 289 людей, максимальна похибка складає 2,7%.

ЦЕРКВА

За останнє десятиліття Бога у своєму житті почали вважати важливим менше людей - 56% замість 64%.

При цьому молитись українці почали менше, а от ходити до церкви - більше.

Автори дослідження припускають, що рівень духовності в українців, ймовірно, знизився.

У 2011 році щонайменше кілька разів на тиждень молились 42% опитаних, а зараз таких 38%.

Церковна соціологія: половина українців відносять себе до ПЦУ.

Проте не менше раз у місяць до церкви на службу зараз ходять 33,5%, а раніше таких було всього 24%.

Також зменшилась кількість людей, які вважають, що в дітях треба виховувати релігійність - з 22% до 15%.

Проте і незалежність у дітях зараз хочуть виховувати менше людей - 35% на противагу 43% раніше.

Дослідники дивуються, що за останні роки, попри війну та економічну кризу, українці у своїх відповідях подекуди виглядають оптимістичніше, ніж раніше.

Частка щасливих людей, за твердженнями соціологів, зросла з 68% до 78%.

Суттєво більше українців сказали, що мають кращу самооцінку здоров'я - раніше позитивно відповідали 37%, а зараз - 45%.

Частка незадоволених фінансовим становищем також знизилась з 48% до 39%.

П'ятики на вулицях в Україні також стало менше. Якщо десять років тому 51% опитаних часто стикались з розпиванням алкоголю на вулиці, то зараз таких 39%.

Проте алкоголь дещо замінили наркотики - частка стривожених торгівлею наркотиків на вулиці зросла з 10% до 13,5%. За останнє десятиліття українці стали трохи толерантнішими.

Ці показники визначали питаннями, чи люди виступають проти життя поряд з певними групами населення. З людьми, хворими на ВІЛ, не хочуть жити 36%, а раніше таких було 52%.

Цікаві відповіді й на питання щодо гомосексуалів. У 2011 році не хотіли б жити поряд з такими людьми 62% опитаних, а зараз - всього 44,8%.

Окрім того, з 15% до 21% зросла кількість відповідей, що аборти можуть бути виправданими.

Жити поряд з іммігрантами зараз не хочуть 27% українців, а раніше таких було всього 19%.

Гендерні погляди також дещо змінились.

Суттєво більше українців не погоджуються з твердженням, що чоловіки є кращими політичними лідерами за жінок. Раніше з перевагою чоловіків не погоджувались 48%, а зараз 55%.

Хоча погляди на освіту дівчат стали більш традиційними.

З 18% до 25% зріс рівень згоди з твердженням, що університетська освіта для хлопців важливіша, ніж для дівчат.

Можна припустити, що виборчі кампанії останніх років викликали довіру у громадян України.

Вони почали вважати, що рахувати голоси чесно - це реально для України.

Якщо в 2011 році тільки 30% українців вірили, що голоси на виборах рахують чесно, то зараз таких вже більшість - 55%.

Бойові дії призвели і до того, що довіра до Збройних сил в Україні зросла.

MESSAGE OF HIS HOLINESS POPE FRANCIS
FOURTH WORLD DAY OF THE POOR

33rd Sunday in Ordinary Time - 15 November 2020

“Stretch forth your hand to the poor” (Sir 7:32)

“Stretch forth your hand to the poor” (Sir 7:32). Age-old wisdom has proposed these words as a sacred rule to be followed in life. Today these words remain as timely as ever. They help us fix our gaze on what is essential and overcome the barriers of indifference. Poverty always appears in a variety of guises, and calls for attention to each particular situation. In all of these, we have an opportunity to encounter the Lord Jesus, who has revealed himself as present in the least of his brothers and sisters (cf. Mt 25:40).

1. Let us take up the Old Testament book of Sirach, in which we find the words of a sage who lived some two hundred years before Christ. He sought out the wisdom that makes men and women better and more capable of insight into the affairs of life. He did this at a time of severe testing for the people of Israel, a time of suffering, grief and poverty due to the domination of foreign powers. As a man of great faith, rooted in the traditions of his forebears, his first thought was to turn to God and to beg from him the gift of wisdom. The Lord did not refuse his help.

From the book's first pages, its author presents his advice concerning many concrete situations in life, one of which is poverty. He insists that even amid hardship we must continue to trust in God: “Do not be alarmed when disaster comes. Cling to him and do not leave him, so that you may be honored at the end of your days. Whatever happens to you, accept it, and in the uncertainties of your humble state, be patient, since gold is tested in the fire, and chosen men in the furnace of humiliation. Trust him and he will uphold you, follow a straight path and hope in him. You who fear the Lord, wait for his mercy; do not turn aside in case you fall” (2:2-7).

2. In page after page, we discover a precious compendium of advice on how to act in the light of a close relationship with God, creator and lover of creation, just and provident towards all his children. This constant reference to God, however, does not detract from a concrete consideration of mankind. On the contrary, the two are closely connected.

This is clearly demonstrated by the passage from which the theme of this year's Message is taken (cf. 7:29-36). Prayer to God and solidarity with the poor and suffering are inseparable. In order to perform an act of worship acceptable to the Lord, we have to recognize that each

person, even the poorest and most contemptible, is made in the image of God. From this awareness comes the gift of God's blessing, drawn by the generosity we show to the poor. Time devoted to prayer can never become an alibi for neglecting our neighbor in need. In fact the very opposite is true: the Lord's blessing descends upon us and prayer attains its goal when accompanied by service to the poor.

3. How timely too, for ourselves, is this ancient teaching! Indeed, the word of God transcends space and time, religions and cultures. Generosity that supports the weak, consoles the afflicted, relieves suffering and restores dignity to those stripped of it, is a condition for a fully human life. The decision to care for the poor, for their many different needs, cannot be conditioned by the time available or by private interests, or by impersonal pastoral or social projects. The power of God's grace cannot be restrained by the tendency to put ourselves always first.

Keeping our gaze fixed on the poor is difficult, but more necessary than ever if we are to give proper direction to our personal life and the life of society. It is not a matter of fine words but of a concrete commitment inspired by divine charity. Each year, on the World Day of the Poor, I reiterate this basic truth in the life of the Church, for the poor are and always will be with us to help us welcome Christ's presence into our daily lives (cf. Jn 12:8).

4. Encountering the poor and those in need constantly challenges us and forces us to think. How can we help to eliminate or at least alleviate their marginalization and suffering? How can we help them in their spiritual need? The Christian community is called to be involved in this kind of sharing and to recognize that it cannot be delegated to others. In order to help the poor, we ourselves need to live the experience of evangelical poverty. We cannot feel “alright” when any member of the human family is left behind and in the shadows. The silent cry of so many poor men, women and children should find the people of God at the forefront, always and everywhere, in efforts to give them a voice, to protect and support them in the face of hypocrisy and so many unfulfilled promises, and to invite them to share in the life of the community.

The Church certainly has no comprehensive solutions to propose, but by the grace of Christ she can offer her witness and her gestures of charity. She likewise feels compelled to speak out on behalf of those who lack life's basic necessities. For the Christian people, to remind everyone of the great value of the common good is a vital commitment, expressed in the effort to ensure that no one whose human dignity is violated in its basic needs will be forgotten. (to be cont.)

«ЗАЛИШИТЬСЯ ВАМ ОДНЕ — ТЕ, ЩО ВИ ДАЛИ
ВБОГОМУ!»

Послання Синоду Єпископів
Української Греко-Католицької Церкви 2020 року
до духовенства, монашества і мирян
Всесвітліші та всечесніші отці!
Преподобні брати і сестри в монашестві!
Дорогі браття і сестри в Христі!

I. «Бідних матимете з собою повсякчас» (Ів. 12, 8):
лики і виміри убогства навколо нас

1. Цим посланням Синоду Єпископів УГКЦ ми, ваші пастирі, прагнемо спільно з вами скерувати наш погляд до стражденної вбогої людини, мовчазний крик якої часто не досягає вух і сердець наших сучасників. Проте вбогі мають особливе місце в серці люблячого Бога, Отця Небесного, який бідного рятує і підносить, засмученим дає зазнати щастя (пор. Пс. 5, 11, 15), а нас зводить устами свого пророка Ісаї «кайдани несправедливості розбити, пута кормиги розв'язати, пригноблених на волю відпустити, кожне ярмо зламати, з голодним своїм хлібом поділитись, увести до хати бідних, безпритульних, побачивши голого, вдягнути його, від брата свого не ховатись» (Іс. 58, 6–7).

Щоб не відвертати своїх сердець від брата і сестри, які страждають поруч із нами, хочемо, наслідуючи милосердного самарянина, зупинитися перед людською долею і похилитися над нею в жесті милосердної і співчутливої любові, яку Господь вливає своїм Духом у наші душі (пор. Рим. 5, 5).

2. Святіший Отець Франциск, започатковуючи наприкінці Ювілейного року Божого милосердя (2015–2016) щорічний Всесвітній день убогих, звертав увагу на численні прояви, або «лики», убогості, присутні в сучасному світі, — відкритий список болю і страждання, який від віків і до сьогодні поповнюється специфічним і болісним досвідом кожного народу, кожної родини і кожної людини і в якому розпізнаємо і дописуємо чимало власних нужд і болів:

- убогість тих, хто зазнає страждання, — фізичного, морального чи психічного;
- убогість маргіналізованих, самотніх, відкинутих та ігнорованих суспільством;
- убогість жертв зловживання владою і впливовістю;
- убогість тих, кого визискують задля наживи, топчуть спотвореною логікою влади і грошей;

- убогість приречених на заслання, переслідування і торттури та ув'язнених;
- убогість жертв війни, конфліктів, тероризму;
- убогість позбавлених свободи, прав і гідності;
- убогість безграмотності та неосвіченості, яка тримає в темряві мільйони молодих умів і душ;
- убогість інтелекту і культури, що пропонує низькопробний сурогат, замість підносити людину на висоти духу;
- убогість духу, закритого до Божої дійсності, позбавленого світла віри і знання Христа-Спасителя;
- моральна вбогість занурених у гріхах і поневолених невпорядкованими жаданнями;
- убогість безробітних, позбавлених медичної та базової соціальної опіки;
- убогість біженців, мігрантів, заробітчан, безхатченків та ін.

«Який же довгий і далеко не завершений список довелося нам укласти, споглядаючи убогість — плід соціальної несправедливості, моральної нужденності, захланності небагатьох і загально поширеного збайдужіння!» — підсумовує Папа свій погляд на убогість у світі і одночасно запрошує всіх нас розпізнавати в ликах убогих цього світу присутнього Христа, щоб похилитися над ними і простягнути їм руку співчуття і допомоги, щоб вилити на рани людства олію розради і милосердної любові.

II. «Жаль мені цих людей!» (Мт. 15, 32): виклик матеріального убогства в сучасному світі

3. Христос, побачивши матеріальну нужду людей, які перебували поруч із ним у пустині, відчув у своєму Божественному серці зворушення і співчуття до них. Він скерував свій заклик до апостолів, щоб пошукали їсти цим знедоленим.

Матеріальне убогство впадає в око кожному, хто має щире серце і відкриті очі. Достатньо переглянути свіжі дані статистики, сухої і безликої науки, яка представляє за кожною цифрою конкретну людську долю, людську істоту, пригноблену, позбавлену гідності, утиснену у своїх правах, можливостях і свободах.

Міжнародні гуманітарні організації повідомляють, що сьогодні у світі майже мільярд людей живе в умовах крайнього зубожіння, маючи на денний прожиток і своє утримання менше ніж два американських долари, хоча в самих США теж є чимало безробітних

і убогих, які працюють. Тоді як одна частина людства сягає космічних просторів у своїх технологіях, інша — видає мільярди на смертоносну зброю, майже 800 мільйонів людей — а це близько 10 відсотків населення Землі! — стають жертвами постійного недоїдання і голодної смерті. Ба більше, у багатьох розвинених країнах щоденно викидаються на смітники сотні тисяч тонн продуктів, які могли б порятувати життя тих, хто голодує. Разом із цією їжею на смітники історії і на маргінеси людської спільноти викидаються, як непотріб, живі людські істоти й долі.

4. І в Україні ситуація не набагато краща. Вісім із 10 пенсіонерів перебувають за межею бідності. При цьому щоразу частіше нам сигналізують про труднощі в пенсійному забезпеченні в найближчому майбутньому. За різними оцінками, від 25 до 45 відсотків громадян нашої держави не можуть забезпечити своїх елементарних базових потреб. Незважаючи на деяке збільшення рівня оплати праці, в Україні спостерігається таке явище, як бідність тих, хто працює. Експерти зазначають, кожному третьому працівникові не вистачає заробітної плати на задоволення необхідних життєвих потреб, а кожен другий працездатний працює на умовах вторинної зайнятості. Ударяє по багатьох наших родинах відсутність належного соціального забезпечення осіб із інвалідністю та малозабезпечених співгромадян.

Тож попри те, що ми отримали від Бога величезний природний, економічний і людський потенціал, більшість населення нашої країни — через тривалу недолугу політику можновладців і непослідовність у реформах — приречена на животіння. Криза в Україні, спричинена російською агресією на Сході, до якої додалися новітні виклики, пов'язані з пандемією, роблять життя мільйонів українців украй тривожним і важким. Мільйони трудових мігрантів, масове безробіття, соціальна незахищеність — прояви разючої убогості в нашій Батьківщині, «багатій країні бідних людей», як хтось зауважив з гіркою іронією.

5. Бажаючи змінити ситуацію на краще, мусимо почати від заспокоєння базових потреб, зокрема від подолання голоду навколо нас. З глибини століть до наших вух долинає голос св. Василя Великого, пробуджуючи сумління стосовно людей, які вмирають від голоду: «Хвороба нужденного — голод, який

є таким великим стражданням, що не може не викликати співчуття. Найгірша з усіх людських бід — голод, і смерть від голоду — тяжча за будь-яку смерть. Інші небезпеки або вістря меча приносять швидку смерть... Але голод є повільним злом, тривалою мукою; смерть, яка причаїлася і заховалася всередині, щомиті загрожує та зволікає» (Гомілія, виголошена під час голоду та посухи). А далі святий дає свободу своєму обуренню, бачачи байдуже ставлення і гріховну нечутливість оточення до цих нелюдських болів і страждань: «Якого покарання заслуговує той, хто здатен байдужо пройти повз людину з таким виснаженим тілом? Хіба можлива більша жорстокість? Хіба не гідна така людина того, щоб вважати її лютим звіром, визнати злодієм і людиноубивцею? Людину, яка має змогу виликувати, виправити зло, але добровільно та з причини жадібності відкидає це, варто справедливо осудити разом із убивцями» (Там само).

Мільйони поруч із нами живуть і сьогодні в тіні цього повільного голодного вмирання, — мовчазні, позбавлені гідності, уваги, співчуття, допомоги і розуміння. Їхнє горе, придушене нашою нечутливістю і бездіяльністю, стає ще більше кричущим і нестерпним. Бо байдужість убиває!

6. Ми, українці, добре знаємо, що таке голод і голодна смерть, а також якою гіркою є самотність помирання на очах збайдужілого і зосередженого на собі світу. Пам'ять про жахи Голодоморів закарбувалася в нашій національній свідомості назавжди. Однак ця пам'ять накладає на нас відповідальність, не лише перед померлими, а й перед сучасниками, які сьогодні на очах в усього світу приречені на подібні муки і страждання, що їх зазнавали наші брати і сестри майже століття тому. Можливо, наш народ, пройшовши такі страшні випробування, має від

Бога особливу місію і завдання пробуджувати сумління людства та поодиноких осіб, щоб вони перейняли ганебним явищем голоду у світі і робили все, аби усунути ці страждання слабких та незахищених братів і сестер, ставши їхнім голосом і простягнувши їм помічну, солідарну руку. І як багатостраждальний єврейський народ, переживши жахіття Голокосту, став запобіжником для грішного людства перед повторенням подібних злочинів, так само наш народ, зазнавши досвіду винищення голодом, мав би слугувати у світі голосом сумління, яке взиває до порятунку тих, хто недоїдає та голодує, і промотором ак-

тивних дій задля усунення лиха голоду з лиця Землі. Це має стати нашою консолідованою і наполегливою дією, усіх — держави, громадськості, Церков, кожного українця і кожної українки, для кого святою є власна історія, доля країни і пам'ять про загиблих. І це було б нашою найкращою даниною пам'яті мільйонам жертв Голодоморів і нашим дійовим внеском у преображення нинішнього людства: «Пам'ятаючи Голодомор — рятуємо від голоду сьогодні!»

III. «Багатим у цьому світі накажи!» (1 Тим. 6, 17): звернення до сумління про співчуття і солідарність з убогими

7. Господь Бог, Творець і Податель усяких благ, які існують у цьому світі, не засуджує багатства, якого Він є Джерелом і Запорукою для добра всіх своїх дітей. Тому слушно зауважує Святіший Отець Франциск у своїй останній енцикліці «Усі брати», що «найбільша небезпека прихована не в речах, не в матеріальних предметах чи організаціях, а в способі, у який люди їх використовують» (П. 166). Причина спотвореного розуміння вартості матеріальних речей, за словами Папи, закорінена в зраненій гріхом

людській природі, дуже податливій до того, що християнська традиція називає «жадібністю», або «захланністю». «Схильність людської істоти до замикання в іманентності власного „я“, у власній групі, у власних нікчемних інтересах. Ця захланність є дефектом не лише нашої епохи, — зауважує автор енцикліки. — Вона існує, відколи людина є людиною, і тільки видозмінюється, набуває різних проявів упродовж століть, використовуючи інструменти, які надає їй у розпорядження історичний момент» (Там само).

8. Коли дорогами українських міст щодня не поодинокі проїжджають у своїх люкс-автомобілях багатії і можновладці (щоправда, подібну картину можна спостерігати в багатьох куточках світу), а при дорогах порпаються в смітниках їхні співгромадяни, як ніколи промовистим стає повчання св. Василя Великого, написане багато століть тому: «Диявол вигадав якийсь хитрий спосіб, завдяки якому багаті мають тисячі приводів до видатків, тому вони домагаються непотрібного, наче необхідного, і найбільших грошових сум їм замало на витрати, які вони собі постійно вигадують... А якщо після численних видатків щось залишається від багатства, це закопують у землю [сьогодні ми б з певністю сказали: виводять в офшори. — Авт.], оскільки майбутнє неможливо передбачити й існує небезпека, що нас несподівано спіткає бідність» (До багатіїв, 2–3).

9. Утім, Слово Боже і Учителі Церкви вказують на небезпеку, пов'язану з багатством. Зокрема, у вищезгаданому творі читаємо ось що: «Багатство, якщо витратити його, як велить Господь, залишається в тебе, а якщо почнеш утримувати його, — вислизне з рук» (Там само). Очевидно, що Господь не велить витратити накопичені статки на власні розкоші, як це робив багач із притчі про вбогого Лазаря, що «одягавсь у кармазин та вісон і бенкетував щодня розкішно» (Лк. 16, 19), або безумний багатій, який, зібравши щедрий урожай, промовив сам до себе: «Душе моя! Маєш добра багато в запасі на багато років! Спочивай собі, їж, пий і веселися!» (Лк. 12, 19). (Продовження буде)

Важне, щоб у інших бачити Христа, і бути Христом для інших...